

Слово прощання

ВИСОКІ СТАНДАРТИ НЕСТАНДАРТНОЇ ОСОБИСТОСТІ

Рідні, колеги, друзі, наукова громадськість України готувалися відзначити ювілей цієї славної людини: видатному українському вченому-економісту, доктору економічних наук, професору, заслуженому діячеві науки і техніки України Володимирові Васильовичу Онікієнку 17 квітня ц.р. виповнилося б 90 років. Усього лиш два місяці не дожив він до цього свого звитяжного високоліття: 16 лютого

Володимир Васильович раптово й несподівано пішов з життя...

Несподівано, бо він, мужньо долаючи фізичну недугу, до останнього свого дня залишався енергійним і діяльним, налаштованим на активну участь у перипетіях нашого бурхливого сьогодення своєю працею, авторитетною думкою і громадянською позицією.

Це була прекрасна людина, багатогранна особистість, потужний інтелект. За його плечима – довгий і багатотрудний шлях, про який Володимир Васильович мав цілковите право сказати, що на цім шляху ніде не покривив, не полишив "зерна неправди за собою"...

Народився В.В. Онікієнко в Краснодарі. Як мужній воїн і вмілий командир пройшов усю війну, що засвідчують високі воїнські відзнаки – орден Вітчизняної війни I ступеня, Богдана Хмельницького III ступеня, медаль "За відвагу" та ін.

Після війни закінчив Воронежський держуніверситет, у 1952 р. захистив в Інституті географії АН СРСР кандидатську дисертацію, успішно розпочав викладацьку роботу в Чернівецькому держуніверситеті, де очолив кафедру економічної географії. За його ініціативою й діяльною участю в університеті була створена й очолена ним проблемна науково-дослідна лабораторія, яка займалася дослідженням проблем розвитку продуктивних сил та сфери прикладання праці карпатського регіону України. Уже на цьому відрізку життєвого шляху розкриваються визначальні риси характеру молодого вченого: зосередженість, цілеспрямованість, наполегливість. Він не мав кар'єристських устремлінь, не переслідував і не добивався особистих вигод. Сенсом його

життя й діяльності були сумлінна й наполеглива праця, творчий пошук, відповідальність за слово і діло.

З 1961 р. Володимир Васильович очолив створений ним в НДІ Держплану України відділ трудових ресурсів, започаткувавши системні дослідження проблем формування і використання трудових ресурсів. Цей відділ став основою відділу регіональних проблем зайнятості і ринку праці у Раді з вивчення продуктивних сил України НАН України. У 1991–1999 рр. В.В. Онікієнко працює заступником директора з наукової частини Наукового центру зайнятості і ринку праці НАН України і Мінпраці України. І вже навіть у вельми поважному віці він продовжує наполегливо працювати в Інституті демографії і соціальних досліджень ім. М.В. Птухи...

Самий лише перелік наукових заслуг і здобутків В.В. Онікієнка переконливо засвідчує масштаб і потенціал його особистості як видатного ученого й організатора у сфері економічної науки, соціальної політики, демографії. Безпосередньо ним і під його керівництвом були розроблені методологічні і методичні засади комплексного дослідження проблем зайнятості і використання трудового потенціалу, міграційних потоків, демографічних прогнозів. Йому належить ідея і розробка під його керівництвом методико-методологічної бази регіональних комплексних соціально-економічних програм підвищення ефективності використання трудових ресурсів.

Новаторство і прозорливість вченого, його здатність передбачати перспективу, вектор суспільного розвитку і відчувати запити та потреби завтрашнього дня дозволили закласти у ці розробки ідеї, які стали прообразом Державної і регіональних програм зайнятості населення в нових суспільно-політичних і соціально-економічних реаліях після 1991 р. Він є також засновником провідної в Україні і широко відомої за її межами школи з проблем народонаселення та соціально орієнтованого ринку праці. Він справді, як було сказано одним із його колег, був завжди "на гребені хвилі", на передньому краї сучасних суспільних змагань.

У спадку видатного ученого – близько 250 наукових праць, у тому числі 14 монографій, присвячених стану і проблема розвитку продуктивних сил країни. Останньою прижиттєвою його публікацією стала потужна, основана на глибокому аналізі реалій і особливостей сучасного стану справ стаття "Промисловий комплекс у системі макроекономічних процесів та трансформації ринку праці в Україні", опублікована в нашому журналі ("Український соціум" № 4, 2012 р., с. 101–122), членом редколегії якого він був з часу заснування (2001 р.). Він встиг поради́ти цій публікації, попросив передати йому 8 примірників цього випуску...

Його справу гідно продовжують його численні учні і послідовники. Під його науковим керівництвом захистили кандидатські дисертації 30 молодих науковців, а 12 стали докторами економічних наук, нині відомими вченими, достойними свого вчителя і поради́ника, колеги і старшого товариша.

НАУКОВЕ ЖИТТЯ: ПОДІЇ, ФАКТИ, ВІДГУКИ

За свій внесок в розвиток вітчизняної економічної науки В.В. Онікієнко удостоєний ордена "За заслуги", відзначений багатьма почесними грамотами.

Від самого заснування Українського інституту соціальних досліджень (у 1991 р.) Володимир Васильович і до останнього часу був добрим другом і порадиником його колективу, членом його ученої ради. До цього свого громадського обов'язку він, як і до всього, до чого був причетний, ставився серйозно й відповідально. Він був не просто присутній, а *саме брав участь* у наших зібраннях і засіданнях, завжди вникав у суть порушуваних питань, допитувався, дискутував. І неодмінно висловлював свою думку, вносив цінну пропозицію, давав пораду і брав на себе зобов'язання допомогти в конкретній справі.

Прощаючись із ним, колеги, друзі, ті, хто його знав особисто, особливо відзначали його глибоку порядність і принциповість. Усім своїм життям, працею, поведінкою Володимир Васильович задавав високі стандарти людської гідності. І утверджував їх усім своїм життям.

Це була прекрасна людина, багатогранна особистість, потужний інтелект. Ні, не в минулому часі! Таким він залишається в пам'яті і серцях усіх, хто йшов поруч і разом з ним по життю.

*Колектив Українського інституту
соціальних досліджень імені Олександра Яременка*

*Редколегія і редакція наукового журналу
"Український соціум"*